

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVI, broj 42

20. listopada 2016.

cijena 200 Ft

„BRENDIRANJE narodnosnih tjednika“ konferencija povodom 25. godišnjice Hrvatskoga glasnika

6. stranica

10. stranica

11. stranica

Komentar

Ne dajmo se zavesti ako ne želimo biti „egyebek“

Kada mislimo da takozvano bunjevačko pitanje više nije na dnevnom redu, ono se iznenada ponovno javlja, prije svega zahvaljujući pojedincima, i to „velikim borcima“ za priznavanje Bunjevaca kao samostalne narodnosti.

„Molim svakoga da slično popisu pučanstva iz 2011. godine što više nas upišemo odgovor „bunjevac“ u rubriku pripadnik druge narodnosti i to:.. (egyéb, mégpedig...)“ – stoji u pozivu jednog stranačkog parlamentarnog zastupnika iz Baje objavljenom na vlastitoj Fejsbuk-stranici u povodu mikrocenzusa, iliti malog popisa pučanstva (u poluvremenu dvaju popisa pučanstva), prigodom kojega se obavlja popis u krugu deset posto ukupnog stanovništva.

Ne želim se baviti više tim pitanjem o kojem sam već nekoliko puta iznio svoje argumentirano mišljenje. Ali ne mogu proći pokraj njega kada je u pitanju ponovno izjašnjavanje prigodom malog popisa pučanstva koji je u tijeku, ponajviše zbog toga što krug koji se popisuje uključuje i mnoga naša naselja. Primjerice, samo u Bačkoj popis uključuje trinaest naselja u kojima imamo (izuzev dva u kojima ne, ali smo i tamo imali prigodom posljednjeg popisa, vjerujem da ćemo imati i na sljedećem) hrvatske samouprave: Aljmaš, Bikić, Baja, Baćino, Čavolj, Dušnok, Sentivan, Gara, Santovo, Kalača, Kačmar, Kečkemet, Baškut.

Pošto je između 1. i 9. listopada postojala mogućnost za elektroničko samopopunjavanje upitnih listića, ovih dana pak popisivači obilaze odabrana naselja i domove, što će potrajati do 8. studenog ove godine. Naime, u 2148 naselja obaviti će se popis u 440 tisuća kućanstava. Mali popis reguliran je zakonskim odredbama, a pučanstvo u odabranim kućanstvima obvezno je sudjelovati u popisu. Rezultate popisa Središnji statistički ured (KSH) objavit će u svibnju 2017. godine.

I na kraju samo jedan komentar.

U narečenom pozivu parlamentarnog zastupnika uz ostalo stoji: „Mi, koji držimo da je bunjevački identitet vrijednost, mi koji osjećamo da bi bunjevačku baštinu trebalo puno više cijiniti, i na taj način izrazimo svoje mišljenje.“

Mi, koji na tome radimo, uključujući i narečena naselja u kojima desetak pa i dvadeset godina djeluje hrvatska samouprava, to već odavno znamo. Na tome radimo, ne samo riječima nego i djelima. Kao što znamo i to da mi bunjevački, šokački, racki Hrvati u Bačkoj, i pripadnici svih drugih subetničkih hrvatskih skupina u Mađarskoj, kao grane sa svim svojim posebnostima krasimo veliko hrvatsko stablo. Ne želimo biti „egyebek“ jer znamo kamo pripadamo, svjesni svoga imena, podrijetla, kulture i tradicija, napose jezika.

Stipan Balatinac

Glasnikov tjedan

nika koji itekako nastoje ići ukorak s novim medijima unatoč skučenim sredstvima. Spoznali smo da se naša razmišljanja poklapaju, a kolege iz struke potvrdile su da smo na pravom putu, potvrđeni smo u mnogim našim razmišljanjima.

U godini kada obilježavamo 25. obljetnicu tjednika Hrvata u Mađarskoj, Hrvatskoga glasnika, priredili smo konferenciju koju sam naslovlila BRENDIRANJE narodnosnih tjednika. U svakom slučaju intrigantan naslov koji je oduševio sve izlagače na konferenciji koji su se naprvu odazvali pozivu, napisali rad, doputovali i izlagali u Budimpešti i upoznali pobliže medijske platforme Hrvata u Mađarskoj u „održavanju“ Hrvatske državne samouprave. Ostali su preneraženi kada su spoznali

Bilo je dobro, učili smo, iznosili dvojbe, probleme, ideje. I zaključili skeptično da pri ostvarivanju potreba, zamisli, ulogu igra mnoštvo čimbenika koji ne ovise o nama,

Mediji manjinskih zajednica simboli su opstojnosti i snage zajednica, informatori i podučavatelji, stvaratelji političkog i kulturnog utjecaja, čulo se na konferenciji naslova BRENDIRANJE narodnosnih tjednika, iz predavanja svih njezinih sudionika

te kako je velika šteta da ovom i drugim sličnim skupovima ne pribivaju kao slušatelji oni koji bi mogli pomoći u prosperiranju manjinskog novinstva i hrvatske zajednice. Ona zajednica koja ne prepoznaje moć medija, glasila u očuvanju i promicanju nacional-

na njihov sadržaj proizvodi peteročlano uredništvo, na čelu s glavnom i odgovornom urednicom. Konferencija je održana uz novčanu potporu Fonda za razvoj ljudskih potencijala ili, kako smo nedavno čuli, da bi ga možda bolje bilo nazivati upravom koji je podupro natječaj što ga je poslalo Neprofitno poduzeće Croatica za organiziranje konferencije s 350 tisuća forinti.

Mi smo pokušali i ovoga puta izbrendirati vijest o održavanju konferencije u Hrvatskome glasniku, u medijima u Srbiji, Austriji, Mađarskoj i matičnoj domovini Hrvatskoj. Među zastupnicima, hrvatskim dužnosnicima, voditeljima ustanova u ovome manjinskom srednjoeuropskom hrvatskom prostoru, i ustanovama matične domovine, jer sami za sebe ne želimo biti i proizvođači i potrošači, niti je na taj način moguće imati snažan brand.

Složili smo se u jednome, da su manjinski tjednici više od novina, oni su čuvari jezika i nacionalne samobitnosti, uza školski sustav manjinskih zajednica. Kako izvan Hrvatske, u Europi postoje tri manjinska tje-

noga identiteta, ne izgrađuje samu sebe. Društvena funkcija medija ne može se zanemariti. Mediji manjinskih zajednica čuvaju i šire hrvatsko pismo i govor, čuvaju i njeguju hrvatsko kulturno nasljeđe, jačaju nacionalnu svijest, populariziraju hrvatski jezik, povijest, kulturu, nacionalnu baštinu...

Mediji manjinskih zajednica simboli su opstojnosti i snage zajednica, informatori i podučavatelji, stvaratelji političkog i kulturnog utjecaja, čulo se na konferenciji naslova BRENDIRANJE narodnosnih tjednika, iz predavanja svih njezinih sudionika. A kako ih još uspješnije promicati? Skupovima poput našega, umjesto marginalizacije i izolacije pokretati trendove i jačati utjecaj, biti proaktivni kreiranjem sadržaja i buđenjem života zajednice, umrežavanjem s medijima u obje domovine i razmjernom sadržaja, prisutnost na novim komunikacijskim platformama., jer bez jakih (utjecajnih) manjinskih glasila zajednica nema svoj unutrašnji nadzor niti osigurava potrebnu javnost i demokratičnost.

Branka Pavić Blažetin

„BRENDIRANJE narodnosnih tjednika”, konferencija povodom 25. godišnjice Hrvatskoga glasnika

Neprofitno poduzeće Croatica i Uredništvo Medijskog centra Croatica 6. i 7. listopada, pod pokroviteljstvom Hrvatske državne samouprave, organizirali su konferenciju povodom 25. godišnjice Hrvatskoga glasnika, tjednika Hrvata u Mađarskoj, naslova „BRENDIRANJE narodnosnih tjednika”. Na konferenciji, s međunarodnim obilježjem, govorilo se o položaju hrvatskih manjinskih tjednika, izvan Hrvatske, o mogućnostima njihova razvoja, snažnijega brendiranja i kroz nove medije.

Okupljene su pozdravili Croaticin ravnatelj Čaba Horvath, predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan, a svečaru su čestitali glasnogovornik hrvatske manjine u Mađarskome parlamentu Mišo Hepp i veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Gordan Grlić Radman. Na prvoj Glasnikovoj akademiji izlaganja su imali: Božo Skoko, politolog (Hrvatska), Branka Pavić Blažetin, glavna urednica Medijskog centra Croatica – Hrvatski glasnik, Radio Croatica (Mađarska), Jasminka Dulić, glavna urednica Hrvatske riječi (Srbija), Andrija Pavleković, urednik hrvatskih radijskih i televizijskih programa mađarskoga državnog javnog servisa MTVA (Mađarska), Petar Tyran, glavni urednik Hrvatskih novina (Austrija), Ivo Kujundžić, glavni urednik Međunarodnih multimedijjskih kanala Glas Hrvatske Hrvatske radio-televizije (Hrvatska), Zlatko Romić, urednik Hrvatske riječi (Srbija), Nataša Heror, CEO Heror Media Pont (Srbija) i Davor Lončarić, urednik koordinator, HRT regionalni studio Osijek (Hrvatska).

Božo Skoko u svome je plenarnome predavanju naglasio da novine do današnjice imaju jednu ulogu koju vrlo teško može domjestiti bilo tko drugi, a to je informativna i obrazovna uloga. Također je govorio o utjecaju javnoga mnijenja, bez obzira je li riječ o mjesnim ili nacionalnim medijima. Po teoretičarima ključne uloge medija jesu: informiranje, zabavljanje, uvjeravanje i prenošenje kulturnoga nasljeđa. U sklopu toga narodnosni mediji imaju veliku ulogu pri očuvanju narodnosnog jezika i kulture, oni jesu simboli opstojnosti i snage zajednica, informatori i edukatori, jednako tako i poveznica s domovinom, most prema domaćim ustanovama i većinskom narodu, te stvaratelji političkog i kulturnog utjecaja u državi.

Branka Pavić Blažetin predstavila je povijest hrvatskoga novinstva u Mađarskoj. Osvrnula se i na to kako prije samostalnoga hrvatskoga tjednika izlazile su Naše novine i Narodne novine pod okriljem Demokratskog saveza južnih Slavena u Mađarskoj. Naglasila je kako su njezini prethodnici ulagali velike napore pri izgradnji novoga brenda zvan Hrvatski glasnik. Smatra da sam

Maja Rosenzweig-Bajić, Ivan Gugan, Čaba Horvath

pojam brenda tjednika Hrvata u Mađarskoj nije izraz samog Uredništva Hrvatskoga glasnika, nego je pojam brenda i njegova razvoja usko povezan s hrvatskim političkim tijelom, to jest s Hrvatskom državnom samoupravom. Potom je predstavila rad Medijskoga centra Croatica, s osobitim osvrtom na njegovu platformu www.glasnik.hu i na društvene profile.

Jasminka Dulić istaknula je da su manjinski mediji prije svega politička činjenica, njihov položaj i budućnost određuje poglavito politika, a ne naklada, dosezi i prihodi od oglasa. Pri tome je svaki manjinski medij druga priča jer ovisi o broju pripadnika te nacionalne manjine, odnosu većine prema toj manjini, odnosa između matične i svoje države, ali i o nacionalnoj svijesti te manjine. Smatra da pitanja na koje treba imati odgovor svaki medij pri multiplatformskih produkcijama jesu: tehnološki zahtjevi za objedinjavanje i publiciranje sadržaja, stila i žanrova medijskih sadržaja te ekonomskih modela koji omogućuju isplativost multiplatformskoga pristupa.

Andrija Pavleković u svome predavanju „Programi na hrvatskome jeziku na mađarskom javnom servisu danas i sutra” predstavio je povijest hrvatskoga medijskoga prostora u Mađarskome radiju i Mađarskoj televiziji, njegove tehničke i kadrovske mogućnosti od početaka do današnjice. Svoje je izlaganje potkrijepio i statističkim podacima o slušanosti i gledanosti emisija hrvatskog uredništva.

Petar Tyran naglasio je da najstariji tjednik na ovome području jesu Hrvatske novine u Austriji. Pokušavaju izvijestiti svoje čitatelje o svim svakodnevnim područjima hrvatskoga manjinskog života, što iziskuje jezično znanje jednako tako i novinara i čitatelja. Nažalost, stanje glede znanja hrvatskoga jezika isto je ili slično kao u drugim državama, stariji naraštaj još razumije i govori, ali mlađi, nažalost, već ne. Na različite novinarske načine pokušava pridobiti i potonje. Istaknuo je da ima svoju viziju kako gra-

Skup je pozdravio i veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Gordan Grlić Radman.

Petar Tyran, Branka Pavić Blažetin, Davor Lončarić

dišćanski Hrvati, po onome što se događa u njih, o čemu bi se moglo pisati, imaju mogućnosti za svoj dnevni list.

Ivo Kujundžić uvodno je predstavio rad medijskoga prostora kojemu je na čelu, istaknuo je serijale poput „Otkrivamo Hrvatsku“, „Hrvatska je moj izbor“ te tjedne emisije „Pogled preko granice“. Naglasio je važnost i potrebu dopisničke suradnje hrvatskih novinara iz Mađarske, Austrije, Srbije, Bosne i Hercegovine te drugih država u kojima u većem broju žive Hrvati.

Zlatko Romić u svome predavanju „Manjine očima većine – Zastupljenost i tretman manjinskih zajednica u medijima na jeziku većine“ govorio je o problematičnom odnosu većinskoga naroda u Srbiji prema brojnim manjinama i s gledišta kršenja zakona i ljudskih prava. Ukazao je na to kako sva istraživanja unazad četvrt stoljeća, od raspada Jugoslavije, pokazuju da su Albanci i Hrvati najomraženije nacije koje žive u Srbiji. Svoje je tvrdnje potkrijepio i naslovima novina te brojkama narečenoga.

Nataša Heror govorila je o medijima manjina u Srbiji te ih je opisala jako utjecajnim u svojim zajednicama, ali jednako tako i kao dio i medijske industrije države u kojoj žive. Govorila je o svojoj suradnji i iskustvima s tiskanim novinama te on-line izdanjima. Posebno se osvrnula na izgradnju integrirane ponude tih medija.

Davor Lončarić podvukao je da je Radio Osijek jedina radijska postaja u Hrvatskoj koja svakodnevno, sedam dana u tjednu, emitira posebnu emisiju na mađarskome jeziku. Potaknuo je pitanje i problema slušanosti i određivanja termina emisije, pitanje kako „pokriti“ radijskom emisijom sva područja u kojima žive pri-

padnici mađarske nacionalne manjine. Govorio je i o ulozi interneta i društvenih mreža u razvoju radija.

Konferencijom Hrvatskoga glasnika „BRENDIRANJE narodnosnih tjednika“ upravljala je te rasprave vodila glavna urednica MCC-a Branka Pavić Blažetin. Uspješnost ovoga skupa s jedne strane dokazuje živa rasprava o pojedinim temama poput sloboda govora i pisma, odnosi i suradnja manjinskih zajednica i njihovih medija u očuvanju materinskoga jezika i nacionalne samobitnosti, a s druge strane se rodila zamisao o povezivanju i umrežavanju zastupljenih manjinskih medija, jednako tako i za mogući neprekidni nastavak konferencije po državama sudionika. U sklopu programa skupa predavači su posjetili zdanje Mađarskoga parlamenta, što je omogućio glasnogovornik hrvatske manjine u Mađarskome parlamentu Mišo Hepp, koji je gostima predstavio instituciju glasnogovornika. Sutradan, 7. listopada, organiziran je posjet Uredu Hrvatske državne samouprave, u kojem ih je HDS-ov predsjednik Ivan Gugan upoznao sa samoupravnim sustavom Hrvata u Mađarskoj, HDS-ovim ustrojstvom i ustanovama u njegovu održavanju. Provedbu prve akademije Hrvatskoga glasnika omogućili su: Fond za razvoj ljudskih potencijala Ministarstva ljudskih resursa Mađarske, Croatica d. o. o., Medijski centar Croatica – Hrvatski glasnik, Hrvatska državna samouprava, Ured glasnogovornika hrvatske manjine u Mađarskome parlamentu.

Kristina Goher

U društvu glasnogovornika hrvatske manjine u Mađarskome parlamentu Miše Heppa

Zaključne misli konferencije „BRENDIRANJE narodnosnih tjednika“

Branka Pavić Blažetin: Našu konferenciju ocjenjujem sadržajnom. Nije bilo mnogo zainteresiranih promatrača iako smo mi poslali brojne pozive jer smo mislili kako bi mnogima moglo biti mjesto ovdje s nama danas. Onima kojima je između ostaloga zadatak pomagati u brendiranju Hrvatskoga glasnika. Mi smo svoj posao odradili. Dio nas se poznavao otprije i surađivao, došli su novi kolege s kojima smo razmotrili razmjene sadržaja ako to bude potrebno. I ono što je najvažnije za mene, uvjerala sam se i dobila potvrdu struke

kako je put na kojem se trenutno nalazimo ili način na koji ja kao glavni urednik razmišljam, ispravan. U svom razmišljanju nisam usamljena pojava, razmišljamo zajedno, sve nas isti problemi tište. Nije lako biti manjinski medij u srednjoeuropskom prostoru. U prvom redu ovdje mislim na tiskane medije, odnosno na medije u održavanju političkih organizacija manjina. Sudionici su ocijenili doista pozitivno i pohvalno ono što mi nastojimo raditi, i naše napore prepoznali kao dobar put. Zaista, s ponosom mogu reći kako ono što mi danas radimo s našim skromnim i tehničkim i ljudskim resursima u našem Medijskom centru, izaziva priznanja kolega. Nismo neprimjetni, dapače. Jako je dobro kad ti ljudi iz struke kažu: da, da, stvarno to je dobro. Nisi pogriješio, ili si pogriješio, pa to ispravi... i zapravo potvrde te u tome kako bi tu negdje trebali biti ili u tome pravcu bi trebali manjinski mediji ići.

Jasminka Dulić: Konferencija je bila izuzetno značajna iz više razloga, kao prvo da smo ponovno obnovili našu suradnju, razmijenili iskustva u kojoj se fazi razvoja nalazimo te kako da se suočimo s novim izazovima, a to su novi mediji: internet, Fejsbuk, mobilne aplikacije. Svi smo na nekom raskrižju. Pitanja koja su nam zajednička jest pitanje ljudskih resursa, koje su snage potrebne kako bismo ušli u taj izazov, kako ne bismo uništili ili oslabili ono što već imamo, koji su pisani tjednici, koji svakako trebaju opstati, ali je neizbježno da se pojavljujemo na tim novim medijima. I zbog toga je ova konferencija početak, i neka naša daljnja suradnja na tome putu kroz različite razmjene sadržaja, zajednički projekti, edukacije itd.

Andrija Pavleковиć: Konačno se progovorilo o narodnosnim medijima na pravome mjestu, ne bih rekao da u pravo doba jer smo u zakašnjenju uvijek, jer mediji idu ukorak s vremenom iz dana u dan. Ima tko može pratiti, ali ima tko ne. U dnevnoj emisiji trebalo bi pratiti, barem preko bloka informacija, vijesti, događanja ili izvješća. Ima kada smo u zakašnjenju, ima kada uspooredno radimo, a ima što treba unaprijed, detaljnije i sadržajnije obraditi.

Meni je drago što sam na ovome skupu upoznao ljude nove-stare i njihovo razmišljanje, odnosno nove trendove i na HTV-u i u sklopu tjednika u Vojvodini i u Austriji. Nije svugdje stanje optimalno, ali ako zajednički pozitivnu energiju jedan na drugoga prenosimo, možda se stvori nešto dobro ili još bolje.

Davor Lončarić: Smatram da je ova konferencija bila izuzetno korisna svima nama, koji na bilo koji način imamo veze s programima za manjine. Dosta smo novih informacija čuli i vidjeli koji su to načini kako bi trebali novinari prije svega, i publika koja prati programe ili tjednike na manjinskom jeziku promovirati sami sebe. Povećati čitanost, slušanje i gledanje; vidjeti koje su to prednosti koje imaju manjinski tjednici, novine ili televizija kako bi i dalje ostali čuvati nacionalni jezik, kulturu i običaje. Približiti se možda nekim mladim generacijama, vidjeti kako se može tehnički napredovati, spojiti više medija u jedan. U svakom slučaju puno korisnih informacija i nadam se da će ih prije svega urednici i novinari iz manjinskih medija znati dobro iskoristiti u budućnosti.

Božo Skoko: Što reći na samome kraju ove konferencije? Ono što je jako važno jest da manjinske zajednice ne bi smjele izolirati, zatvarati i govoriti same sebi. One moraju postati proaktivne. A upravo tu ključnu ulogu igraju mediji, koji su ti koji će davati jedan ritam, koji će nametati teme, koji će otvarati određena pitanja, koji će davati motiva proaktivno cjelokupnoj zajednici da oni postanu važni i nezaobilazni, da pos-

tanu središnje mjesto događanja, zbivanja i okupljanja. Naravno, moraju se prilagoditi i tehnički i sadržajno. Prije svega moraju slijediti te nove medije koji više nisu novi mediji, već doslovce proizvodi sadržaj, koji će onda biti zastupljen, kako to kažemo, na svim platformama. Naravno, izazov su i neke stare teme hrvatskog identiteta upakirati na novi način, kako bi bile atraktivne i zanimljive generacijama koje nisu toliko vezane za hrvatski jezik ili ga ne poznaju, ili nisu toliko vezani za staru domovinu, ali ona se može prikazati na jedan sasvim drugačiji način. I u tome vidim također važnost toga mosta između narodnosnih medija ovdje u Mađarskoj s drugim državama u kojima žive hrvatske zajednice poput Austrije, Vojvodine u Srbiji. A onda umrežavanje s hrvatskim medijima i razmjena sadržaja. Mislim da je to budućnost i drago mi je da smo o tome otvoreno progovorili na ovoj konferenciji i da će biti sigurno dobrih poticaja i rezultata nakon svega ovoga.

Nataša Heror: Veoma mi je drago da sam imala priliku sudjelovati na ovoj konferenciji. Mislim da je to jako značajno i ohrabrujem svakako Hrvatski glasnik da nastavi s ovim aktivnostima, jer ono što je jako važno za manjinske medije u bilo kojoj državi da budu vidljivi, da budu prisutni u javnom dijalogu i to je nešto na čemu treba raditi.

Zlatko Romić: Moj dojam o skupu blizak je mome radu što sam pročitao, a to znači da budućnost manjina, bez obzira o kojoj je riječ, u ovom slučaju o hrvatskoj, bez obzira je li riječ o Vojvodini, o Mađarskoj, o Austriji nije sveto ukoliko većinski narodi ne prihvate svoje građane različite nacionalnosti. Dakle, ovdje nije samo riječ o Hrvatima, riječ je i o ostalim manjinskim zajednicama, nije riječ samo o Mađarskoj, riječ je o cijeloj Europi.

Ivo Kujundžić: Mislim da je ovo bila izuzetno uspješna konferencija, na kojoj se pokazalo da kolege u srednjoeuropskim državama poput Mađarske, Austrije; bili su tu i kolege hrvatskih medija u Srbiji, razmišljaju slično kao mi na HRT-u. Da budućnost medija Hrvata izvan Republike Hrvatske je multimedijaska prezentacija i upravo i kolege primjerice ovdje u Croatia, u Medijskome centru Croatia – čije djelovanje apsolutno podržavamo – razvijaju

svoje medije i na internetu. Cijeloj konferenciji i Croatia dajemo maksimalnu potporu.

Petar Tyran: Puno novoga sam dobio na ovoj konferenciji, puno toga sam već čuo i sam radio, puno toga emotivno nosim u sebi i sada se sve to i racionalno ponovilo. Puno toga sam radio što je u redu, ali treba mnogo više raditi na tome.

Programi čavoljske Hrvatske samouprave

Hrvatska samouprava sela Čavolja do kraja godine organizira nekoliko programa. Kako nam reče predsjednik samouprave Stipan Mandić, Plesna skupina bunjevačkih Hrvata 8. listopada nastupila je na Berbenom balu u Čavolju. Osim toga, povodom 70. godišnjice II. svjetskog rata 22. studenoga prisjetit će se svih poginulih, zarobljenih i politički progonjenih čavoljskih Hrvata Bunjevaca. Samo nekoliko dana poslije, 26. listopada, obilježiti će 70. godišnjicu utemeljenja čavoljske Bunjevačke škole kojom će prigodom uručiti dijamantnu diplomu Marici Pejić Simon, posljednjoj učiteljici čavoljske Bunjevačke škole. Nakon toga, 12. – 13. studenoga Bunjevački kulturni krug s plesnom skupinom sudjelovat će na Berbenim svečanostima u prijateljskom naselju Nasvadu u Slovačkoj. Kao i svake godine, 3. prosinca priredit će svečanost i darivanja u povodu Svetog Nikole za dječju i omladinsku skupinu Bunjevačkoga kulturnog kruga. Dana 8. prosinca okupit će i odrasle, prije svega članove plesne skupine i umirovljenike kada će održati i godišnju Javnu tribinu (forum), a 16. prosinca proslavit će Materice i Oce, blagdane bunjevačkih majka i očeva. Kako nam zaključno reče Stipan Mandić, već po običaju, prvo prelo u Bačkoj priredit će se u Čavolju 14. siječnja 2017. godine. Za dobro raspoloženje pobrinut će se garski Orkestar „Bačka“.

Spomenik palima u II. svjetskom ratu

Spomen-ploča postavljena prigodom 50. obljetnice Bunjevačke škole

ALJMAŠ – Tamošnja Hrvatska samouprava, Bunjevački „Divan klub“ i Rimokatolička župa 5. studenog ove godine suorganiziraju već redoviti Spomendan biskupa Ivana Antunovića i Susret hrvatskih crkvenih zborova. Program počinje u 14.30 polaganjem vijenaca kod spomen-ploče ispred župnog ureda. Slijedi susret hrvatskih crkvenih zborova koji će se održati u župnoj crkvi, s početkom u 15 sati, te misno slavlje, s početkom u 16 sati. Od 18 sati priređuje se prigodni kulturni program u gostionici „Žuto ždrijebe“ (Sárga csikó). Dan završava večerom s Hrvatskim balom na kojem će svirati garski Tamburaški orkestar „Bačka“. Pretprodaja ulaznica u aljmaškome Kulturnom središtu 11., 18. i 25. listopada te 3. studenog (utorkom) od 17 do 18 sati. Opširnija obavijest na telefonu: 70/338-7198 ili 30/466-5260.

Spomen-ploča biskupu Ivanu Antunoviću na župnom uredu

Hrvatski malonogometni turnir veterana u Kačmaru

U suorganizaciji Seoske i Hrvatske narodnosne samouprave, u Kačmaru je 1. listopada ove godine priređen prvi Hrvatski malonogometni turnir veteranskih momčadi. Iako se na Turnir prijavilo čak šest momčadi – iz Velike (Hrvatska), Tavankuta (Srbija), Bačina, Baje, Budimpešte i Dušnoka – zbog neodgovornih obveza, momčadi iz Hrvatske i Srbije u posljednji čas otkazale su nastup. Kako nas je obavijestila predsjednica Hrvatske samouprave Teza Vujkov Balažić, susret je počeo zajedničkim doručkom, nakon čega je otpočeo Malonogometni turnir veterana koji je odigran na kačmarskome nogometnom igralištu, a trajao je do 15 sati. Po završetku Turnira upriličeno je svečano proglašenje rezultata te dodjela pehara, spomenica i darova koje je najuspješnijima uručio kačmarski načelnik Endre Pál. Prema tome, prvo mjesto osvojila je bačinska, drugo dušnočka, treće bajska i četvrto budimpeštanska momčad. Najbolji strijelac Turnira bio je Balaž Turčik, najbolji vratar Atila Anišić, a otkrićem Turnira (najmlađi igrač na veteranskom turniru) proglašen je Mato Mujić.

Otkriće Turnira Mato Mujić

III. Dan vinogradara i vinara

U mjesnoj crkvi nastupio je Ansambl CroArt.

Hrvatska samouprava sela Olasa 24. rujna organizirala je III. Dan vinogradara i vinara. Program dana započeo je dočekom gostiju i koncertom u mjesnoj katoličkoj crkvi, s početkom u 16 sati. Nastupio je dardanski Ansambl CroArt iz Hrvatske. Slijedio je folklorni program u mjesnoj športskoj dvorani uz nastup kukinjskoga KUD-a Ladislava Matušeka, kazala nam je Ana Rozinger, predsjednica tamošnje Hrvatske samouprave. Nakon programa bio je prikaz (izložba) uz kušanje vina, a tom su se prigodom predstavila tri vinogorja: Gajić iz hrvatske Baranje i prijatelji iz gajičke

KUD Ladislava Matušeka

Udruge vinara i vinogradara Martinovo brdo, na čelu s Janjom Čeliković, predsjednicom Udruge; Kukinji te Olas i Ašad (Hasságy). Priredbu je podupro Fond za razvoj ljudskih potencijala Ministarstva ljudskih resursa.

Foto: Á. Kollár

Ivo Grišnik, predsjednik KUD-a „Ladislav Matušek“ i izvrstan vinar

Ana Rozinger i Janja Čeliković

Mohač

Više od sto učenika u predmetnoj nastavi hrvatskoga jezika

Nekada se u Mohaču hrvatski predavao u dvojezičnoj nastavi, koja je onda prekinuta, a trebalo je gotovo dvadeset godina da se opet pokrene. Tako je na poticaj Čitaonice mohačkih Šokaca i Hrvatske samouprave grada Mohača 2010. godine u Osnovnoj školi «Széchenyi» ponovno pokrenuta nastava hrvatskoga jezika, koji se otada predaje kao predmet. Među najzaslužnijima za to je umirovljena učiteljica Anka Brozovac, a njezin rad nastavljaju učiteljice Anita Jandrok i Marija Barac. Ove školske godine predmetnu nastavu hrvatskoga jezika, sada već od prvog do sedmog razreda, pohađa stotinjak učenika. U nižim razredima iam ukupno 46 učenika, a u tri viša razreda 43 učenika. To znači da imaju sedam skupina, odnosno sedam razreda u kojima jedna polovica učenika uči hrvatski, a druga njemački jezik. Od rujna 2016. imaju ponovo skupinu prvašića učenika, i tako za godinu dana školske godine 2017./2018. doći do osam skupina, od prvog do osmog razreda. U nastavi hrvatskoga jezika rade dvije učiteljice, Anita Jandrok u nižim razredima, prvom, drugom, trećem i četvrtom, a Marija Barac, koja je došla početkom ove školske godine, u petom, šestom i sedmom razredu. Prema zakonom određenoj satnici hrvatski se podučava tjedno pet sati. Uz to imaju i dodatno jedan sat narodopisa u petom, šestom i sedmom razredu. a on se postupno uvodi i u druge razrede. Ravnateljica škole je Livia Takács Csollák.

Dvije umjetnice jedna izložba

Ana Šnajderić, nastavnica likovnog odgoja u pečuškoj Hrvatskoj školi Miroslava Krleže, i Jadranka Gyöngyös suradnica u kulturnim ustanovama 13. listopada 2016. godine imale su skupnu izložbu otvorenu u Maloj galeriji Hrvatskoga kluba Augusta Šenoae. Izložbu je otvorio kulturolog Antuš Vizin. S desetak radova predstavile su nam se ove dvije umjetnice.

Jadranka Gyöngyös

Dva su to ženska pisma likovnog izričaja, koja naoko imaju sličnosti pogotovo u sitnom isprepletanju priče s olovkom u ruci, ili tušem. Motivski bi se također mogli susresti na crti prepoznavanja i ugrađivanja motiva s tradicijskog „ruva“ Hrvata u Mađarskoj, ali na ovoj su se izložbi zaobišli u tom susretu.

Ana Šnajderić 1988. završila je nastavnički smjer hrvatski jezik i književnost i likovni odgoj na pečuškoj Visokoj školi, a 2007. godine diplomirala je slikarstvo na pečuškom Fakultetu primijenjenih umjetnosti. Radi kao nastavnica likovnog odgoja u pečuškoj Hrvatskoj školi Miroslava Krleže. Uz nastavnički posao malo joj vremena preostaje posvetiti se slikarstvu i grafici, crtanju koje je izvorno Anina velika ljubav. Do sada imala je tri izložbe, pravo u prostoru Hrvatskoga kluba Augusta Šenoae te nekoliko skupnih izložaba u drugim pečuškim izložbenim prostorima. Sada nam se predstavila s nekoliko skica nastalih za vrijeme boravaka u slikarskoj koloniji na Taru prije nekoliko godina, kako ona kaže, plod šetnje po gradiću Taru u tehnici tuša i flomastera. Premda je prije više radila grafitom, danas se Ana okreće i slikarskim tehnikama, a surađivala je i ilustrirala i neka knjižna izdanja.

Okupljene je pozdravio voditelj Kluba Mišo Šarošac, a izložbu je otvorio kulturolog Antuš Vizin

Jadranka Gyöngyös studentica je, s njezinim izrazom, pastelnih boja, motivima u kojima se naslućuje žena pa i u mrtvim prirodama, naslikani „muškati“, te u nježnim nenametljivim potezima olovkom kojima se crta ženska nošnja i njezina nositeljica... s pojedinostima frizure, pokretom glave... I ženski likovi, i mrtva priroda, i kutija na stolu sve su to simboli ženske ruke koja traga i istražuje motive i tehnike. Adrienn iliti Jadranka, ilustrira, fotografira, slika. Dvadesetčetverogodišnja Jadranka završila je Srednju umjetničku školu smjer slikarstvo, a potom sudij suradnika u kulturnim ustanovama. Do sada imala je više skupnih izložbi, kao i samostalnu izložbu u Hrvatskom klubu Augusta Šenoae.

Branka Pavić Blažetin

Ana Šnajderić

Trenutak za pjesmu

Riječ s rupicom u sredini

Bila je prozirna ta riječ, toliko da se kroz nju mogla vidjeti druga obala, jedna od onih riječi koje imaju rupicu u sredini, posred svoga značenja, a rub uokolo – britva, čisto sječivo, na koje se mora oprezno položiti zjenica, nikada isuviše blizu drhtavoj želatini oka, tek toliko da se lagano orosi bunjuelovski zijev, posuđen iz kralje klanice, da se blago zamagli pogled na drugu obalu, poslije toga ona se lakše može držati na umu ili zavrtjeti među prstima i baciti u zrak spiralno, dok se ne pretvori u šupalj novčić, ova riječ nikada nije bila nevina, u punoj snazi mogla se ona svojom oštricom svega dotaći, posvuda se hitnuti, ova se riječ mora držati u poslušnosti, utamničiti najstrože vlastitim pogledom!

Vesna Biga

KAD KESTENI SAZRIJEVAJU

Sunce još sja, ali kao da je mnogo izgubilo od one ljetne snage. Danas-sutra i tomu malom zagrijavanju bit će kraj. Nedavno su još lastavice kružile iznad nas, ali na jedan osoban cvrkut – tajanstven znak koji samo one razumiju – iznenada nestanu, krenu na daleki put prema jugu. Uzvišen prizor koji nadahnjuje, ali pomalo i kviri raspoloženje.

Jesen, prolaznost, smjena godišnjeg doba. Nadahnucje pjesnicima, ljudima od pera, ali i ostalima.

Sjećam se školskih godina kada nam je svake školske godine, tijekom listopada, učiteljica s lijepim okruglim slovima na ploču napisala naslov zadaće: „Stigla nam je jesen“. I mi „stvaramo“ pismene sastavke u tom tonu kako se od nas očekuje. Nekako ovako: „Volim jesen, njenu toplinu i boje, pa se često idem šetati u prirodu“. Lijepo riječi, zapravo oprostiva laž jer onodobno izričito u šetnju išli smo samo onda kada su nas prilikom izleta nastavnici tamo vodili, tako u obližnju šumicu ili na brdo iznad sela. Umjesto šetnje više smo cijenili trčkanje i nogomet na zelenoj livadi, i za lijepa vremena ili nevremena.

Treće doba. Pitomo je i tiho, ali se dramatičnost da naslutiti. Još se drže zlatne boje, ali tmurni oblaci, kiše, mraz i magla nagovješćuju da nam je konačno stigla jesen, i bliži nam se zima... Sjedim pred računalom i tražim nešto što mi odgovara trenutnom raspoloženju. U pozadini tiha glazba. Đorđe Balašević bolno ganutljivo pjeva u refrenu: „Svirajte mi: Jesen stiže, dunjo moja“. S tekstom pomalo frazira onu poznatu melodiju Zvonka Bogdana. U ušima mi odjekuju redci Paula Verlainea koje sam prvi put čuo u srednjoj školi na satu mađarskog jezika: „Ősz húrja zsong, / Jajong, búsong / A tájon, / S ont monoton / Bút nokonok / És fájón.“ Isto to u jednom od mnogo prijevoda na hrvatski (Vladimir Nazor: Jesenja popijevka): „Pláč pune / Bruje strune / jesenje:/ Mene tuge / tište duge, / Čemerne.“ A kada smo već kod klasika, u taj red pripada i pjesma (Jesenja samoća) Miroslava Krleža, koji piše: „Sve više sam, sve luđe sam, sve tuđe i sve tužnije / sve tamnije, sve sramnije, sve biva ružnije. / Sve hladnije, sve gadnije, sve ledenije, / samoća prazna, jesenja, a biva sve jesenije.“

Dosadi mi od zatvora u grijanoj, toploj sobi. Dosta od računala! Grijeh bi bio propustiti veličanstveni doživljaj koji mi na južnoj padini Jankinoga gorja (Jánkahegy) pružaju voćnjak i vinograd. Ni najskuplji perzer (perzijski tepih) ne može se nadmetati s tepihom lišća, koje je jučer još čilo, zeleno bilo, ali s prvim stupnjem zraka ispod

ništice sve se pozlatilo. Najprije je počelo orahovo stablo, a zatim i krošnja trešnje i višnje. Prava orgija boja, milijun nijansi žutog i crvenog. Šteta što traje samo kratko, naime poslije nekoliko dana sve se pretvori u šušanj. Htio – ne htio, primoran sam uzeti u ruke grablje da taj sivac pokupim. Bit će kompost od njega, ili će spaljivanjem nestati. Ista sudbina čeka i lišće vinove loze, o kojoj sam toliko skrbio tijekom cijeloga ljeta. Tužan prizor: kao da je netko vrućom vodom popario vinograd.

Znatno više živahnosti pokazuje kesten. Onaj pitomi, koji je k nama dospio s mediteranskih krajeva. Sjećam se koliko smo uspjeha imali u peštanskome đačkom domu mi Zalci kada smo u paketu dobili kuhani kesten od naših roditelja, i mi smo tu poslasticu radosno podijelili s ostalima. Bila je to prava novost za one koji su stigli onkraj Dunava, i prije nisu poznavali taj plod.

Malo je drveća koje dostiže toliku životnu dob: ima uzoraka kestena s više od 500 godina, što je slično stablu masline s Jadrana. Doduše, na Istarskom poluotoku kesten (marun – po tamošnjem nazivu) sazrijeva ranije. Kod nas se čak i krajem listopada mogu sakupljati plodovi s glatko smeđom, sjajnom korom, sličnoj mahagoniji. Nije baš lako doći do njih jer ih čuva bodljikavi, ježeviti tobolac. Lakše je kada češer pukne iz samog sebe i dva-tri prekrasna kestena ispadnu iz njega. Različito od ostalog drveća, kesten čak do idućeg proljeća sačuva svoje oble, na rubu krupno nazubljene listove, oni ispadnu samo onda kad u proljeće novi pupoljci traže mjesta za sebe.

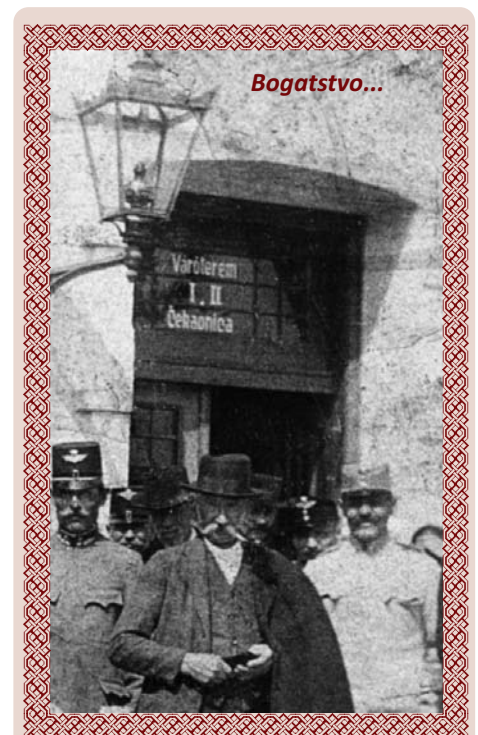
Nije čudo što se mnogo legenda veže za pitomi kesten. Govori se da je grčka vojska na njemu preživjela povlačenje iz Male Azije 401. godine prije Krista. Hranjivi kesteni davani su siromašnima u Francuskoj za blagdan sv. Martina, a u talijanskoj Toskani tradicionalno se jedu na dan sv. Simona.

Divlje guske me bude od zanesenosti. Asinkron na nebu: prije vidim te Božje ptice, a tek nekoliko sekundi poslije čujem njihovo gakanje – naime, kako su nas učili, glas se širi sporije od svjetla. Guske se sele na jug. Lete u obliku slova V. Zašto baš tako? Učeni ljudi znaju da struja zraka koju napravi pojedina guska zamahom krila, podiže uvis drugu pticu koja nju slijedi. Cijelo jato na taj način uštedi mnogo energije. Zanimljivo je kada pojedinac ispadne iz reda, on odmah osjeti kako gubi potporu ostalih, pa se hitro vrati ostalima. Kada se guska koja vodi kolonu umori, ona prepušta svoje mjesto drugoj koja leti iza nje. A kada neka

oboli ili je lovac iz puške pogodi, te počne padati, druge dvije guske ostavljaju jato i spuštaju se prema njoj kako bi joj pružile pomoć i zaštitu. Ostat će uz nju dok ne bude mogla opet letjeti ili zauvijek nestane. A što je također simpatično o tim pticama: veza njihovih parova je doživotna, mužjak nikad ne ostavlja i neće prevariti svoju ženku izabranicu, jednako tako i obratno, premda za nevjeru postoji bezbroj prilika u velikome jatu. Jednako tako u tom jatu roditelji i između desetak, stotinjak tisuća drugih mladunčadi prepoznaju i štite, brane, uzgajaju svoju rođenčad i ni poslije ih ne ostave nasamo. Ornitolozi upućuju na to da je nemoguće rasplodivanje gusaka koje su razdvojili od njihova para, naime one nikako ne pristaju na novog partnera.

Ah priroda, ah slavna priroda... kako si veličanstvena! – mogli bismo uzviknuti s Petőfijevim riječima u poznatoj njegovoj pjesmi Tisza. Sveukupnost živih bića i cijeloga biljnog svijeta – vrijednog čovjekova divljenja. Mnogočega se može naučiti od njega, ima se što prihvatiti u našim ljudskim odnosima.

Josip Mihović

Bogatstvo...
Južni dio grada Dombóvara 1916. godine – željeznička postaja s dvojezičnim natpisom: na mađarskom i hrvatskom jeziku. Do 1918. godine Dombóvár i tamošnji željeznički čvor pripadali su pod zagrebačku željezničku upravu.

Stolni Biograd

U ozračju Spomen-godine Nikole Šubića Zrinskog

Pod visokim pokroviteljstvom veleposlanika Republike Hrvatske u Mađarskoj Gordana Grlića Radmana i predsjednika Spomen-odbora Zrinskoga Jánosa Hóvárija, u prostorijama stolnobiogradskog Doma za opću prosvjetu i vjeronauk „Sv. Stjepan“ 15. listopada priređena je Spomen-konferencija Zrinskoga. Na priredbi Hrvatske samouprave toga grada publika je iz raznih motrišta stekla nove spoznaje o Nikoli Šubiću Zrinskom, vojskovođi, hrvatskome banu, sigetskome junaku i članu velikaške obitelji Zrinskih.

Stolnobiogradska Hrvatska samouprava Spomen-konferencijom Zrinskoga zapravo se pridružila nizu priredaba koja su priređena ili će biti priređeni u Hrvatskoj i Mađarskoj u sklopu Spomen-godine, 450. godišnjice Sigetske bitke i pogibije Nikole Šubića Zrinskog. Među inima narečeno je naglasila u svome pozdravom govoru i predsjednica Hrvatske samouprave grada *Janja Cindrić Jakubek*, potom je posebno pozdravila prvu tajnicu Veleposlanstva Republike Hrvatske *Maju Rosenzweig-Bajić*, predsjednika Spomen-odbora Zrinskoga *Jánosa Hóvárija*, predavače konferencije: voditeljicu čakovečkoga Povijesnog odjela Muzeja Međimurja *Anu Šestak*, docenta pečuške Teološke visoke škole *Szabolcsa Vargu* te povjesničara i člana Državnog odbora Mađarskoga društva genealogije i heraldike *Istvána Simona*. Također je prenijela pozdrav i blagoslov skupu stolnobiogradskog biskupa *Antala Spányija*. Budući da hrvatski veleposlanik zbog inih obveza nije bio na skupu, u ime Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj nazočne je pozdravila prva tajnica diplomatske misije *Maja Rosenzweig-Bajić*, koja je tumačila osobne pozdrave hrvatskoga veleposlanika, te naglasila kako Veleposlanstvo podupire i ubuduće će podupirati takva zbivanja kao što je današnja konferencija. Predsjednik Spomen-odbora Zrinskoga *János Hóvári* govorio je o središnjoj priredbi obilježavanja Spomen-godine u Sigetu, također i o važnosti obilježavanja obljetnice.

„Leonida graničnoga područja – Nikola Zrinski“ naslov je predavanja *Szabolcsa Varge*, o Nikoli Zrinskome, s naglaskom na vojskovođi, čovjeku i političaru. Kako reče *g. Varga*, o školovanju Zrinskoga malo se zna, ali je poznato da je odlično znao mađarski, latinski, njemački i, naravno, hrvatski. Njegov se lik prvi put pojavljuje 1527. godine, i sve do 1566. naglasak je na borbi protiv Turaka. Vojskovođa Zrinski svoje vojne uspjehe spretno je pretvorio u svoju političku karijeru. Njegov grofovski i banski naslov

Predsjednica Janja Cindrić Jakubek

István Simon, jedan od potomaka Zrinskih

g. Varga predstavio je iz kuta mađarske i hrvatske historiografije. *Ana Šestak* sažeto je predstavila obitelj Zrinski u hrvatskoj i mađarskoj povijesti. Govorila je o podrijetlu obitelji, o planskome prikupljanju posjeda i o politici obitelji Zrinski. Istaknula je lik *Nikole IV.*, njegovu vojnu i političku karijeru, te kako se kult kršćanskoga junaka njegovao i u samoj obitelji Zrinski.

Predstavila je životne puteve njegova sina *Jurja IV.*, praunuka *Nikole VII.* i *Petra Zrinskog*, posjede u Hrvatskoj i Mađarskoj. *János Hóvári* govoreći o temi razmišljanja o mađarsko-turskim odnosima u razdoblju od 15. do 17. stoljeća, poradi razumijevanja veza u 21. stoljeću, podvukao je da Ugarska za vrijeme osmanlijske najezde nije imala saveznike. Ugarska je u to vrijeme trebala imati toliku snažnu politiku da pridobije Srednju Europu. Primjerice kako *Matija Korvin* nije slijedio očevu politiku, kako je *Venecija* pokušavala izbjeći borbu protiv *Osmanlija*, kako nije stigla obećana pomoć *Bečkoga dvora Nikoli Zrinskomu* i tomu slično. *Sulejman Veličanstveni* vodio je 13 vojna, od toga sedam protiv *Ugarske*. Ali ne smije se zanemariti da su važne ličnosti mađarske povijesti pronašle utočište u *Turskoj*, primjerice *Lajos Kossuth*. Posljednji predavač skupa *István Simon* s velikim je emotivnim nabojem govorio o slavnim potomcima sigetskoga junaka, grofa *Nikole Zrinskoga*; što možda i ne iznenađuju jer je i on jedan od njegovih potomaka. Primjerice, potomci Zrinskih jesu: grof *Ferenc Nádasdy*, grof *Lajos Batthyány*, grof *István Széchenyi*, *Imre Madách*, *József Eötvös*, *Loránd Eötvös*, obitelj *Révay* ili *Edward VIII.*, *Elizabeta II.* itd., samo nekoliko od poznatih potomaka. Pri kraju konferencije predsjednica *Janja Cindrić Jakubek* zahvalila je predavačima i publici te pozvala ih na objed u susjednu prostoriju. Priredba je ostvarena s potporom Gradskog poglavarstva *Stolnoga Biograda* i *Stolnobiogradske biskupije*.

Kristina Goher

OBAVIJEST

Budimpeštanski Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i đački dom srdačno pozivaju sve one učenike koji su pred izborom škole za daljnu nabrazbu, i njihove roditelje na uobičajeni *Otvoreni dan ustanove*. Vrata su kuće otvorena pred gostima 27. listopada 2016., između 8 i 14 sati kada će se podrobnije izvijestiti o mnogostrukim nastavnim mogućnostima i o okolnostima učenja koje ova dvojezična ustanova pruža. U sklopu *Dana*, između 8 i 14 sati, ima mogućnosti za sudjelovanje na satima, razgledanje suvremenoga jezičnog i stručnog kabineta, radionice kulturno-umjetničkog rada, športske dvorane i komfornoga *Đačkoga doma*. U knjižnici će se prikazati film o bogatom i šarolikom životu ove narodnosne ustanove i partnerskim vezama s prijateljskim ustanovama u matičnoj nam domovini Hrvatskoj. HOŠIG-ova adresa: Bp., XIV. Kántorné sétány 1 – 3. Tel. broj: +36/1-220-9380, www.hosig.hu
OTVORENI DAN DAN JE DOBROG IZBORA!

Biblija na gradišćanskohrvatskom jeziku prikazana u Prisiki

Zbirka sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj, 25. septembra, u nedilju otpodne čekala je zainteresirane na promociju Biblije. Ova Sveta knjiga, zapravo zbirka, dili se na Stari i Novi teštamenat. Božju rič pomoću autora prof. dr. Štefana Geošića na gradišćanskohrvatskom jeziku po prvi put moru štati Gradišćanski Hrvati.

Za pozdravnimi riči Bernadete Zadrović, voditeljice, Mirjana Šteiner tajnica Muzeja je prešala životopisnu laudaciju u sastavu Andrije Handlera. Profesor dr. Štefan Geošić rodio se je u Petrovom Selu. Školovao se je u Sambotelu i Beču. Posvećen je za duhovnika 1952. ljeta, svoje vjerničko službovanje začeo je u

Branko Kornfeind, dr. Štefan Geošić i dr. Bernadeta Zadrović

Filežu. 1953. ljeta doktorirao je u Beču, a od 1955. do 1958. ljeta usavršavao je znanje u Jeruzalemu i Rimu. Faru u Klimpuhu preuzeo je 1958. ljeta, kade je služio Boga i naroda svojega sve do umirovljenja. Duhovnik iz Čajte, Branko Kornfeind, govorio je o historijskom djelovanju Štefana Geošića, prvenstveno o prevodu Biblije, na kojem je autor djelao već od dvadeset ljet dugo. Geošićev prevod sadžava pet sveskov, sve skupa 3800 stranic. Kod prevoda djelao je iz izvornoga teksta na hebrejskom i grčkom jeziku, ali hasnovao je latinske i na standardnom hrvatskom jeziku napisane prevode. Gradišćanskohrvatska Biblija je 2014. ljeta privatno izdana u Izdavačkoj kući Croatici u Budimpešti. Nažalost, od onoga vrimena Biblija još nije aprobirana sa strane dijeceze Željezna, zbog toga nje hasnovanje u liturgiji još nije moguće. Štefan Dumović utemeljitelj i voditelj Zbirke sakralne umjetnosti, predavač Branko Kornfeind, Ante Kolić farnik u mirovini i mnoštvo slušateljjev slažu se u tom da odobrenje Crikve je sve potribnije, jer narod hrvatski u Gradišću nima drugu mogućnost da upozna i hasnuje ov štampani „vjerski kruh“. Da za svakoga, u svakoj minuti potribovanja bude koristan ov prevod Biblije, moraju se najpr planirati i moderna izdanja kot CD, pametni telefon itd. Predstavljanje Svetoga pisma je obogaćeno i s pjevanjem vjerskih jačak, ke je na gitari pratio Branko Kornfeind. Na prezentaciji nazočni su bili Maja Rosenzweig-Bajić, prva tajnica Veleposlanstva RH u Budimpešti, dr. Mijo Karagić, počasni konzul, profesoric dr. Zrinka Jelaska i profesoric hrvatskoga jezika iz Zagreba, Nada Babić. Velika nam je bila čast osobno slušati i razgovarati se s autorom, farnikom u mirovini, Štefanom Geošićem, komu je želja da s ovim Svetim pismom ujedinjaju svi gradišćanski brati ki danas živu u već orsagi.

„Ojačajte mlahave ruke, učvrstite klecava koljena, recite preplašenim: Budite jaki, ne bojte se!“ (Izaija 35,3-4)

Marija Fülöp-Huljev

„Kemljanska Marica“ osvaja svijet

Na Županijskom nacionalnom danu u Kemlji je bila jedna jako interesantna izložba, predstavljene su lutke u narodni nošnja. To ništa novoga nij', ali ove lutke su sve ručno djelane, početo od same gole bapke do zadnjega molitvenika i očenaša u ruki. Članice takozvanoga „Kluba od lutkov“ iz Jure, svako ljeta si iziberu jednu temu, i to djelaju jako pošteno i lipo.

Ovo ljeta im je bila tema hrvatska narodnost. Slučajno sam upoznao Gyöngyi Paray, ka me je prosila da joj pomognem savjetom, po mogućnosti i s materijalom o kemljanskoj hrvatskoj narodnoj nošnji ku je htela potom načinjiti i prikazati. Vidila je na Fejsbuku naše slike iz Unde, kade je divojačka i stara ženska nošnja dobila prvo mjesto na naticanju „Stare i nove narodne nošnje kod Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj“. To je ovu gospu i nje društvo jako fasciniralo, pak tako su mene našle. Pokusio sam njim držati neka predavanja o našoj nošnji, pak sam im dostavio i originalne ostatke našega bogatstva, ča na našem području je jako rijetko. Došlo je to tako daleko, da nekoliko žen je ovo ljeta u Budimpeštu odneslo lutku „Maricu“ i „Tetu Pavlu“ na izložbu i na naticanje. U cijeloj državi zgora spomenuta gospa je dobila s „Maricom“ drugu nagradu! Ova lutka je po originalu s rukom vezana i ušita. Ova divojačka svetačna nošnja je otprilike iz ljeta 1890. Isto tako je iz ovoga vrimena originalna nošnja ka se je na Undi pokazala. Ali ovo nije sve, pred kratkim se je ista ta „Kemljanska Marica“ predstavila u Budimpešti na Margitinom otoku, u hotelu Danubiusu, na svitskom naticanju, na kojega su došle bapke od Koreje, Japana, Amerike, Austrije i drugih držav. Prvu nagradu je dobio Japan, a drugo odlikovanje je dostala „Kemljanska Marica“! Zvana toga ona je osvojila i nagradu publike i drugih diozimateljev. Evo, ova lutka je dva tajedne dugo bila u Kemlji, u društvu još šezdeset lutkov u različiti narodni nošnja. Mi, kemljanski Hrvati, jako smo gizdavi, iako smo poznati kod Hrvatov u Ugarskoj, nažalost, po tom da pri nas umira jezik, kad u školi imamo samo trideset i pet hrvatskih školarov, a u prvom razredu samo pet. A ostatke materijalne kulture upoznaje cijeli svijet i ne samo uži kraj u našoj okolici. Naša hrvatska društva tribali bi mladinu. KUD „Konoplje“ ima pet novih članov, tako da ukupno tanca dvadeset i pet peršonov u ansamblu. Jačkarni zbor isto tako bi potribovao mladju generaciju.

Ufam se da ov veliki uspjeh će povličti pažnju Hrvatov u selu i će dokazati da za dobrobit naše narodnosti svaki Hrvat more puno toga učiniti.

Franci Nemet-Kišov

Zanimljivost iz Drvljanaca

Nedaleko od malog podravskog naselja nalazi se najveće drvo po mjeri stabla, koje bi moglo biti zanimljivost posjetiteljima toga kraja. Nedavno su otkrili javnosti da najstarije drvo na svijetu raste u sjevernoj Grčkoj. Poznato je po imenu Adonis, po vrsti je balkanski bor, a prema raznim izvorima star je otprilike 1075 godina. Za usporedbu, najstarije drvo u Mađarskoj ima „samo“ 800 godina, što je znatno manje od prethodnog „starca“.

Zbog toga su počeli istraživati koje je najstarije drvo, koliko ima godina, gdje se nalazi. Traženje je bilo uspješno, ali su otkrili da to drvo nije samo najstarije, nego i najveće. Ispostavilo se da se u Baranjskoj županiji, pokraj podravskog naselja Drvljanaca, koje više nema stalnog stanovništva, nalazi to drvo, koje je po vrsti crna topola. Nije čudo ako je dosad malo nas čulo o tome jer su tek prije šest godina otkrili da ono raste tamo. Ta senzacija ostala je samo u stručnim krugovima iako je to mjesni rekord. To se, nažalost, nije promijenilo ni do danas, ali po posljednjoj informaciji drvo još raste, ove je godine obujam stabla bio 1089 cm. U odnosu na crnu topolu koja se nalazi u Gemencu – koja ima najdeblje, razgranato stablo u Mađarskoj – ovo golemo drvo dobiva nepravedno malo pozornost. Dok ono u Gemencu stalno ima posjetitelja i ploče pokazuju put do njega, o našem, tu u Baranjskoj županiji, jako malo ljudi zna, čak i oni koji obitavaju u njegovoj okolini. Oni koji za razne izlete traže mir i tišinu i vole prirodu, svakako moraju planirati izlet u Podravinu, potražiti Drvljanca i pogledati tu zanimljivost i zaljubiti se u prekrasnu podravsku prirodu.

Luca Gažić

Foto: <http://www.lukacsrobert.hu>

MARTINCI – U organizaciji Kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“, na poticaj ravnatelja Centra Krištofa Petrinovića, svakog se tjedna priređuju razni zabavni programi za mlade. Cilj je programa da se okupi podravska mladež i time učvrsti hrvatska svijest u njima, te važno je i zbog uporabe i čuvanja hrvatskoga jezika i kulture. Interes je i do sada jako velik, svakog tjedna u petak i subotu postoji mogućnost za druženje, igranje ping-ponga, aktivitija, kartanje, gledanje filmova i dr. Mjesto je programa martinački kulturni dom, organizatori od 7 sati čekaju zainteresirane.

„Jégmadár” na Dravi

U ovome mjesecu još prema rasporedu radi „Jégmadár“, koji nedjeljom popodne kreće iz barčanske luke, ali od studenoga brod će isploviti samo kada vozi skupine. Mogućnost još uvijek postoji za rezervacije za veće skupine, to se neće ni u studenom promijeniti. Brodić je prije Drave plovio na Balatonu, a od svibnja ove godine radi na toj rijeci. Od toga vremena gotovo tri tisuće ljudi putovalo je tim plovilom.

Foto: <http://kaposvarmost.hu>

Dani kruha

Dani kruha – dani zahvalnosti za plodove zemlje – obilježavaju se svake godine tijekom listopada u dječjim vrtićima, osnovnim i srednjim školama, učeničkim domovima, ustanovama za odgoj i obrazovanje djece s teškoćama u razvoju diljem Republike Hrvatske. Svečanostima Dana kruha, uz molitvu, blagoslov i simbolično blagovanje kruha zahvaljujemo Bogu na svim plodovima, radostima, uspjesima i darovima kojima smo tijekom godine kao narod i kao pojedinci bili podareni. Ovo je geslo učenika i nastavnika Osnovne škole Martinci koji već godinama obilježavaju Svjetski dan kruha, koji se slavi 16. listopada. Martinčani su obilježili ovogodišnji Dan kruha prigodnim programom i izložbom postavljenom u Kulturnom i sportskom centru „Josip Gujaš Džuretin“. Izložba i izložci su trud učenika i djelatnika martinačke škole (najveći broj dekoracija ispekla je nastavnica Ljubica Kollar Vuković), a prigodni program s djecom uvijek je nastavnica Marta Ronta Horvat.

Mala stranica

Adrenalinsko nagradno kampiranje

„Doviđenja, moja mala, čuvaj se!“ rekla mi je baka prateći me do škole. Umjesto školske torbe, tog sam jutro uza se imala kovčeg i torbu prebačenu preko ramena. Čekala su me četiri dana na kampu i prijateljice: Isabell, Maja i Tea.

Zajedno s ravnateljicom uputile smo se prema mađarskoj granici u Serdahel. Tamo nas je dočekao autobus kojim smo se zaputile prema kampu. Stigavši, bile smo prezadovoljne sobom i udobnim posteljama.

Prvi smo dan posjetile Adrenalinski park. Spuštale smo se na „krafnama“ (okruglim jastucima) niz visoke i strme tobogane, a poslije smo, u zatvorenom ringu, jurile autićima. Došla je večer, bilo je ludo, ali u pozitivnom smislu. Plesale smo i zaspale na kraju od iscrpljenosti.

Drugi dan započeo je posjetom dvorcu hrvatskoga grofa Feštetića. Izvana je dvorac bio veličanstven, ne znam je li uopće ovo dovoljno jak pridjev da se dočara ljepota te građevine.

Zakoračivši unutra, najviše me se dojmila prostrana knjižnica napravljena od slavenskoga hrasta. Treći dan bio nam je ispunjen kupanjem u Zalakarosu i jurilicama toboganom u kojem je potpun mrak s tek ponekim tragom crvene svjetlosti u obliku mozaika. Večer nam je bila ispunjena zabavnim kvizom koji je vodila učiteljica Betika iz Mađarske. Bilo je zabavno i poučno. Zadnjeg je dana opet bilo adrenalinskih sadržaja u parku, a posebno mi je draga bila podjela medalja. Isabellina i moja skupina osvojile su isti broj bodova i zlatnu medalju, Teina je skupina bila srebrna, a Majina brončana.

Hvala serdahelskoj Hrvatskoj samoupravi „Stipan Blažetin“ na nezaboravnim danima u Hrvatskom kampu.

Barbara Hegol
uč. 7. r. draškovečke škole

U čast revolucije

Mađarska revolucija 1956. godine bio je ustanak mađarskoga stanovništva protiv komunističkoga političkog sustava tadašnje Narodne Republike Mađarske i njezinih sovjetskih pokrovitelja, koji je trajao u razdoblju od 23. listopada do 10. studenoga 1956.

Studenti i radnici izašli su 23. listopada na budimpeštanske ulice, kako bi prosvjedovali protiv staljinizma i prisutnosti sovjetske vojske. Do tada vladajući komunistički poredak raspao se za manje od tjedan dana. Nije imao nikakvog uporišta u narodu, međutim 4. studenoga Rusi su ušli u Budimpeštu. Počeli su neravnopravnu borbu, tenkovima pucali na sve što se miče i boraca za slobodu naoružanih samo lakim i improviziranim naoružanjem. Mađarski su domoljubi pokazali nevjerojatnu hrabrost braneći glavni grad od ruske okupacije. Grad je teško oštećen, a ubijeni su i ranjeni desetci tisuća Mađara. Oko 250 tisuća disidenata prebjeglo je u najbliže države, u Austriju ili Jugoslaviju.

Boršfanski učenici putevima Zrinskih

Osnovna škola u selu Boršfi onomad je započela raditi s multikulturalnim odgojem, a danas već radi s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika, 118 učenika uči hrvatski jezik od prvog do osmog razreda tjedno pet sati i narodopis. Od jeseni u ustanovi ima i odgovarajućih stručnjaka iz hrvatskog jezika, jedna učiteljica s diplomom bajske Učiteljske škole i jedan nastavnik sa spremom hrvatskoga jezika i književnosti. Uz to u okviru kružnoga podučavaju i folklor. Da bi djeca što više zavoljela i usvojila hrvatski jezik i kulturu, ustanova osigurava mnoštvo dodatnih hrvatskih programa za njih. Sedmi razred od 13. do 17. rujna proputovao je dio Hrvatske u okviru projekta „Bez granica“ pod naslovom Tragovima Zrinskih.

Učiteljica Ildiko Vidmar predstavlja narodnu nošnju pomurskih Hrvata.

U Boršfi na zadnjem popisu pučanstva svega su se tri osobe izjasnile pripadnicima hrvatske narodnosti, međutim, po ravnateljici Gabrijeli Holczer, ima više obitelji, to su većinom one koje su se iz hrvatskih naselja doselile. Inače, ustanova je izabrala program predmetne nastave jezika zbog bliskosti hrvatske granice. Roditelji se raduju da će tijekom osam godina njihova djeca naučiti još jedan jezik. Koliko je teško u čistoj mađarskoj sredini podučavati jezik, kazao je nastavnik Stjepan Vuk, koji je radio i u Serdahelu:

Učenje narodnih plesova

– Djeca kao djeca, nekad imaju volju učiti, nekad ne, u nižim razredima je malo lakše jer manju djecu lakše je motivirati na sve.

U Boršfi djeca nemaju nikakav drugi dodir s hrvatskim jezikom, osim što čuju u školi, pa njima je to potpuno stran jezik, ali nekad ih baš zato bolje zanima. Cilj nam je da zavole taj jezik i da što više upoznaju kulturu hrvatskog naroda, jer pozitivni odnosi prema jeziku i drugim hrvatskim sadržajima jačaju u njima volju za učenjem. – kaže nastavnik Vuk.

Djeca iz Boršfe u okviru projekta Tragovima Zrinskih upoznala se s momentima zajedničke mađarske i hrvatske povijesti, posjetili su Draškovec, čakovečku partnersku školu, Vučetinec, Zagreb, Lovran, Rijeku, Bakar, Kraljevicu, Kuršanec, Goričan i Šenkovec. Nakon izleta učenici su pripremili prikaz o izletu, ispričali što su vidjeli i povijesna događanja uz određena mjesta. Nakon mnoštva doživljaja održan je i Projektni dan u školi kada su se učenici u skupinama upoznali s poviješću i zemljopisom Hrvatske, s igrama, tradicionalnim jelima, narodnom nošnjom pomurskih Hrvata, odnosno gdje živi mađarska nacionalna manjina u susjednim zemljama. Ustanova dobro surađuje s hrvatskim pomurskim školama i moli pomoć.

beta

Pomurska zajednica započela je pripreme na Hrvatski državni dan koji će se održati u Kaniži 19. studenoga 2016. Mladi plesači iz pomurskih naselja uvježbavaju zajedničku koreografiju.

Prijateljstvo koje traje

Stanko Vugrinčić (drugi slijeva) zapovjednik je DVD-a Kotoriba i zapovjednik VZP Kotoriba – Donja Dubrava – Donji Vidovec – Sveta Marija. Jedan je od onih donjomeđimurskih vatrogasaca koji čuvaju „budnim“ suradnju s vatrogascima pograničnog naselja Kerestura.

Fotografija je snimljena nedavno u Svetoj Mariji na Međunarodnom natjecanju s ručnim vatrogasnim štrcaljkama, čiji su vatrogasci iz Mađarske u zadnjih nekoliko godina redoviti sudionici. Kako bi im bilo lakše snalaženje na natjecanju koje je drugačije nego u Mađarskoj, Stanko se mađarskim kolegama javlja kao „desna ruka“, odnosno mentor. Upravo glede toga ovi su dečki i njihove kolege ove godine zauzeli 23. mjesto, četiri više od posljednjih, a što su oni sa zadovoljstvom prihvatili.

Inače, prijateljstvo kotoripskih i keresturskih vatrogasaca datira otprije dva desetljeća.

Tekst i snimka: M. Grubić

Svim članovima Baranjskog ogranka Saveza Hrvata u Mađarskoj

Poštovani!

Predsjedništvo Saveza Hrvata u Mađarskoj saziva sjednicu Baranjskog ogranka, koja će se održati 26. listopada (srijeda) 2016. godine u Pečuhu, s početkom u 17 sati u auli Vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma „Miroslava Krlež“ (Pečuh, Szigeti út 97).

Dnevni red:

1. Personalna pitanja
2. Razno.

Ne bude li sjednica imala kvorum, ona se s istim dnevnim redom, na istome mjestu za 17.30 ponovo saziva.

*Joso Ostrogonac
predsjednik*

Poziv na sudjelovanje

Erzebetvaroška Hrvatska samouprava, na čelu s predsjednikom Katicom Benčik, poziva sve zainteresirane na jednodnevni izlet u tvornicu čokolade u Kittseu, i u Beč na božićni sajam.

Kreće se u subotu, 10. prosinca ujutro u 6 sati, iz HOŠIG-ova parkirališta, a pristizanje je isti dan u kasnim večernjim satima. Cijena sudjelovanja: 5000 Ft/osoba.

Rok prijave: 15. studenoga 2016., uplata istovremeno.

Podrobnije informacije: 06 30 200 3919 od Katicice Benčik.

BARANJA – Udruga baranjskih Hrvata, u suradnji sa Zornicom novom, organizira usavršavanje pjevačkih zborova koji djeluju na području Baranjske županije. Prvi će susret biti u Vršendi 29. listopada, s početkom u 9 sati u tamošnjoj Šokačkoj čitaonici, a okupljene će podučavati Aleksandra Čeliković iz Valpova. Drugi će susret biti 5. studenog u Salanti, s početkom u 9 sati, a treći susret bit će u Pečuhu 27. studenog u Pastoralnom uredu Pečuške biskupije. Istoga će dana zborovi sudjelovati na svetoj misi na hrvatskom jeziku u kertvaroškoj crkvi sv. Elizabete, s početkom u 16 sati. Zborovi će nastupiti u sklopu programa ovogodišnjega Božićnog koncerta u Pečuhu 20. prosinca u Centru „Kodály“.

ZAGREB – U prostorima Hrvatske matice iseljenika 4. studenog održat će se 22. Forum manjina na temu „Mladi u hrvatskim manjinskim zajednicama – sadašnjost i perspektiva“. Ovaj se skup redovito bavi problemima hrvatskih manjina u susjednim zemljama. Organizira ga novi voditelj Odjela za hrvatske manjine mr. sc. Marin Knezović. Kako mladi pripadnici hrvatskih manjinskih zajednica mogu sačuvati svoja posebna obilježja, a da se pri tome integriraju u socijalni, ekonomski i kulturni sustav većinskog društva? Kakvu ulogu mogu imati mediji i suvremene komunikacijske tehnologije u očuvanju manjinskog identiteta? Kako u većoj mjeri uključiti mlade osobe u aktivnosti manjinskih zajednica? – samo su neka od pitanja na koja će pokušati odgovoriti predstavnici manjina i ostali sudionici skorašnjega skupa.

HRVATSKI ŽIDAN – U organizaciji Društva gradišćanskohrvatske mladine u Ugarskoj, ponovo se priredjuje „Cvrčak“, festival za gradišćanske školare u tamburanju i tancanju. Tako židanski Kulturni dom srdačno čeka sve izvođače i gledatelje 23. oktobra, u nedjelju, početo od 15 uri na otpodne talentiranih folklorašev i sviračev ki će doći s raznih krajev Gradišća. Zadnji „Cvrčak“ je na druženje zvao 2012. ljeta u prisički Kulturni dom.

SEMELJ – Dana 22. listopada Semeljci slave blagdan sv. Vendelina, svojega zaštitnika. Proštenje se i danas slavi u obiteljima bošnjačkih Hrvata, prilika je to za susrete i druženja. Na večernjem balu u mjesnom domu kulture svirat će Orkestar Juice.

ŠELJIN – U osnovnu školu „Géza Kiss“ u četvrtak stižu gosti iz Grubišnog Polja. Čekaju 17 učenika i pet pratitelja, a kao što je već uobičajeno, djeca će spavati kod šeljinskih obitelji. Šeljini i Grubišno Polje gotovo 20 godina njeguju prijateljski odnos, a suradnja između škola vrlo je dobra. U četvrtak, 20. listopada, organiziraju razne programe za djecu, a u petak će svi otputovati u Budimpeštu gdje će pogledati Mađarski parlament, otići u Croatiau te za objed u HOŠIG.

MOHAČ – Hrvatske autoceste za razvoj prometne infrastrukture Osječko-baranjske županije ove godine planiraju uložiti 80 miliona kuna (3,5 milijarde forinta), a nastaviti će se i gradnja europske prometnice, takozvanog koridora 5C.

Nastavit će se i povezivanje mosta na Dravi s osječkim prometnim čvorištem. Međutim, nema sredstava za gradnju autoceste na dionici Beli Manastir – dravski most. Jedino je rješenje da poduzeće koje upravlja gradnjom hrvatskih autocesta pokuša u suradnji s Mađarskom doći do EU fondova za izgradnju dionice Osijek – Mohač na teret operativnoga programa EU za razdoblje 2014 – 2020, čime bi se umjesto Belog Manastira autocesta produljila do granice, pri čemu bi i Mađarska izgradila svoj dio.

Trgadbeni festival u Koljnofu

Tradicionalni trgadbeni festival u Koljnofu 10. septembra, u subotu, još jedno je skupaspravo u veselju cijelo selo, a kako se je zapravo odvijala trgadbena povorka, vidi se i na kipici Monike Taschner-Egrešić.

POZIVNICA

Mješoviti zbor „**Durđice**“
sambotelske Hrvatske samouprave
srdačno Vas poziva na „**20-ljetni jubilej**“.

Program će se održati
22. X. 2016. god. u 16 uri.

Mjesto: Sambotel, Ulica Mari Jászai 4.

Organizator: Sambotelska Hrvatska samouprava
Sponzor: Hrvatska samouprava Željezne županije

POZIVNICA

Pomurski jesenki književni dani 2016.

27. – 28. listopada 2016. Serdahel

Programi:

27. listopada (četvrtak), sjedište Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“ (Fedakova kurija)
14.00 sati otvaranje izložbe o životu pjesnika Stipana Blažetina u povodu 75. obljetnice njegova rođenja
„Tko je bio Stipan Blažetin“ – kviz za učenike pomurskih škola
28. listopada (petak), Osnovna škola „Katarina Zrinski“
13.00 sati, program obilježavanja 75. godine rođenja Stipana Blažetina
Proglašenje rezultata Natječaja „Bodoljaši“ i kviza, dodjela priznanja
Polaganje vijenaca na grob Stipana Blažetina
18.00 sati dom kulture u Serdahelu
Prisjećanje na dr. Vinka Žganca, skupljača pomurskih pjesama
O životu i djelu etnomuzikologa kratko govori Stjepan Prosenjak, ravnatelj Glazbene škole u Letinji.
„Popevka našega kraja“, kulturni program – sudjeluju serdahelska djeca i zborovi hrvatskih naselja.
Hrvatska samouprava Hrvatski kulturno-prosvjetni
„Stipan Blažetin“ u Serdahelu zavod „Stipan Blažetin“
Hrvatska osnovna škola „Katarina Zrinski“
Priredbu potpomažu: Ministarstvo ljudskih potencijala, Savez Hrvata u Mađarskoj

Pečuh

XIII. Međunarodni kroatistički znanstveni skup

Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj, Katedra za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu, Slavistički odbor Regionalnog centra Mađarske akademije znanosti, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata pod pokroviteljstvom Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i Matice hrvatske priređuju u Pečuhu, 21. – 22. listopada 2016. XIII. Međunarodni kroatistički znanstveni skup. Ovogodišnji je skup posvećen ovim obljetnicama: 450. obljetnica Sigetske bitke i pogibije Nikole Šubića Zrinskog; 25. obljetnica Hrvatskoga glasnika, tjednika Hrvata u Mađarskoj; 20. obljetnica Riječi, prvoga hrvatskog književnog časopisa u Mađarskoj. Skup počinje 21. listopada 2016. u 11 sati u prostorijama Regionalnog centra Mađarske akademije znanosti (MTA Pécsi Területi Bizottság Székháza, Pécs, Jurisics M. u. 44), a završava objedom i izletom u Sigetu 22. listopada u popodnevnim satima. Na skupu sudjeluje više od 70 znanstvenika iz Mađarske, Hrvatske, Srbije, Slovenije, Bosne i Hercegovine, Austrije, Češke, Slovačke i Poljske. Najveći je to kroatistički znanstveni skup izvan granica Republike Hrvatske koji dvogodišnje priređuje Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj. Prvoga dana druženja u večernjim satima u svečanoj dvorani Skupštine Baranjske županije predstavljanje je zbornika XII. MEĐUNARODNI KROATISTIČKI ZNANSTVENI SKUP, potom koncert Akademskoga zbora Filozofskog fakulteta u Zagrebu Concordia discors, na što organizatori pozivaju građanstvo. Znanstveni skup podupiru: Ministarstvo ljudskih resursa, Filozofski fakultet Sveučilišta u Pečuhu i Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu.